

**Schriftelijke procedure Commissie voor Algemeen
Beleid, Financiën, Begroting en Justitie**

Begrotingsopmaak 2023

Vragen aan minister Matthias Diependaele

van

**Open Vld-fractie
Groen-fractie
Vooruit-fractie
Vlaams Belang-fractie**

Datum: 18 november 2022

Inhoud

Indiener: Open Vld-fractie	4
1. Impact inflatie op de gewestelijke belastingen.....	4
2. Evolutie rentekredieten	4
3. Verhouding meerjarenraming t.o.v. traject Hoge Raad van Financiën	5
4. Ruitwerking	6
5. Geconsolideerde schuld	7
Indiener: Groen-fractie	8
1. Maatregelen energiecrisis	8
2. Meerjarenraming versterking sociaal beleid	9
3. BFW-dotaties	11
4. Erfbelastingen.....	11
5. Klimaatfonds.....	12
6. Verkooprecht.....	13
7. Woonfiscaliteit.....	14
Indiener Vooruit-fractie	14
1. Indirect Carbon Leakage	14
2. Schuldovername lokale besturen	15
3. Verkooprecht.....	15
4. Invoering basisbereikbaarheid.....	16
5. Ontvangsten VEB	16
6. Woonbonus	16
7. Provisie noodfonds Oekraïne.....	17
8. Versterking van het sociaal beleid	18
Indiener: Vlaams Belang-fractie.....	18
1. Extra aanwending / Nieuwe uitgaven	18
2. Inflatiebonus.....	19
3. Provisie voor leningen inzake de Oekraïne-crisis	20
4. Netto-beleidsruimte	21
5. EU-middelen voor het Herstelplan Vlaamse Veerkracht	22
6. VRT.....	23
7. Uitgavenbegroting	23
NVA-fractie: geen vragen ontvangen.....	24
CD&V-fractie: geen vragen ontvangen	24

Indiener: Open Vld-fractie

1. Impact inflatie op de gewestelijke belastingen

Vraag

Uit de Algemene Toelichting en BBT blijkt dat er een aanzienlijke impact is van de inflatie op de opbrengst van de gewestbelastingen. Verschillende ontvangstenramingen houden rekening met een indexering van bijna 9%.

- i. Kunt u voor elke gewestbelasting een overzicht geven van het aandeel (absoluut en relatief) van de indexering op de evolutie van de ontvangst in 2023 t.o.v. 2022? Hoeveel van de toename in 2023 t.o.v. 2022 is te wijten aan de indexering? Hoeveel is te wijten aan andere factoren?
- ii. Graag gelijkaardige cijfers voor de volledige projectieperiode van de meerjarenraming.

Antwoord

Zie Excel Impact_indexatie_op_de_gew_bel.xlsx (bijlage)

2. Evolutie rentekredieten

Vraag

Uit de toelichting van de minister op 8/11 en uit de Meerjarenraming (blz. 26) blijkt dat de rentekredieten de komende jaren verder oplopen als gevolg van de stijgende rentevoeten en de toenemende schuld. Concreet wordt in de meerjarenraming verwezen naar een toename van de rentekredieten tot bijna 1 miljard euro in 2027.

- i. Gaat dit enkel over de directe schuld of over de rentekredieten op de volledige geconsolideerde schuld?
- ii. Kan bijkomende toelichting en detail gegeven worden bij de evolutie van de rentekredieten (meerjarig verloop + opsplitsing rentekosten i.f.v. achterliggende financiering (entiteit))? Graag onderscheid tussen de directe schuld en de andere componenten van de geconsolideerde bruto-schuld.

Antwoord

- i. Dit gaat enkel over de rente op de directe schuld
- ii. Detail rente op directe schuld:

Rente in k euro	2023	2024	2025	2026	2027	Verschil 2027-2023
VMSW	10.195	29.779	48.642	68.544	91.347	81.152
VWF	26.681	60.780	93.920	130.183	169.847	143.166
School Invest	6.209	6.536	6.863	7.190	7.516	1.307
BAM	4.983	19.778	36.344	55.142	75.091	70.107

Herfinanciering EMTN op eindvervaldag	0	0	11.590	37.806	77.031	77.031
Esr-correcties	4.836	14.509	25.660	37.923	49.944	45.108
ESR-8	20.138	43.208	51.137	59.542	68.423	48.285
Tekorten	34.688	79.090	115.438	139.617	145.039	110.351
Relanceplan Vlaamse Veerkracht	13.549	33.253	42.685	44.876	45.505	31.957
Fusies gemeenten	0	1.239	4.954	4.954	4.954	4.954
Totaal nieuwe LT-financieringen 2023-2027	121.277	288.173	437.232	585.777	734.697	613.419
Nieuwe LT-financieringen 2022	95.905	95.905	95.905	95.905	95.905	0
KT-financiering	29.000	30.600	32.200	33.800	35.400	6.400
Bestaande LT EMTN-leningen + Sure + EIB	136.443	136.443	131.793	127.432	125.166	-11.277
Uitgifteverschillen	6.203	6.203	6.203	5.985	5.195	-1.008
Vismijn	44	32	21	14	6	-38
Gemeentelijke Holding	1.112	1.114	1.114	777	0	-1.112
Gemeentelingen fusiegolf 2018	2.028	1.882	1.683	1.489	1.304	-724
Decreet interne financieringen	599	82	33	0	0	-599
Rente BFW	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	0
	148.428	147.756	142.847	137.697	133.671	-14.757
Totaal rente	394.611	562.434	708.184	853.178	999.673	605.062

De andere rentekredieten op de overige componenten van de geconsolideerde schuld worden constant gehouden over de periode 2023-2027 op 281.390 duizend euro. Zie ook rij Rente-uitgaven uit tabel 4-1 op pagina 43 van de meerjarenraming voor de totale geconsolideerde rente-uitgaven.

3. Verhouding meerjarenraming t.o.v. traject Hoge Raad van Financiën

Vraag

Conform het samenwerkingsakkoord 13 december 2013 bracht de Hoge Raad van Financiën (HRF) op 9 april 2022 een advies uit over het begrotingstraject ter voorbereiding van het stabiliteitsprogramma 2022-2025.

De Algemene Toelichting stelt: *“De Vlaamse Gemeenschap voldoet bij ongewijzigd beleid reeds aan dat normatief traject.”*

Kunt u voor de periode 2022-2025 een overzicht geven van:

- i. Het Vlaams begrotingstraject in nominale en structurele termen (absoluut en t.o.v. BBP)?
- ii. Het HRF-traject voor Vlaanderen?
- iii. De afwijkingen tussen het Vlaams traject en het normatief HRF-traject?

Antwoord

Voor het aanbevolen normatief traject voor de Vlaamse Gemeenschap (in % bbp) verwijzen we naar tabel 31 op p. 109 van het HRF-rapport van april 2022.

De Oekraïne- en energiecrisis heeft niet alleen een invloed op de werkelijke economische groei, maar ook op de potentiële groei en dus ook op de output gap. Omwille van die reden vergelijken we het Vlaams begrotingstraject met het normatief HRF-traject in nominale termen en niet in structurele termen.

	<i>mio €</i>	2023	2024	2025
Bruto Binnenlands Product*		571.494	591.540	609.044
Vorderingensaldo VG ongewijzigd beleid**		-451	-651	-652
Vorderingensaldo VG ongewijzigd beleid in % BBP		-0,08%	-0,11%	-0,11%
Vorderingensaldo VG**		-1.943	-1.057	-1.170
Vorderingensaldo VG in % BBP		-0,34%	-0,18%	-0,19%
Genormeerd VS HRF VG in % BBP		-0,32%	-0,26%	-0,22%
VG t.o.v. HRF-traject		-0,02%	0,08%	0,03%

Zoals in de Algemene Toelichting staat voldoet Vlaanderen bij ongewijzigd beleid aan het normatief HRF traject. Na maatregelen en nieuw beleid voldoen we zelfs ook aan het traject. Want, de extra maatregelen in het kader van de energiecrisis worden door de Europese Commissie als eenmalige maatregelen beschouwd en tellen derhalve niet mee voor het structurele saldo waar Europa naar kijkt.

*Bron: <https://www.plan.be/databases/data-64-nl-economische-voorzichten-mlt-2022-2027-juni-2022-statistische-bijlage>

**Net als de HRF in haar rapport (zie tabel 31 op blz 109) nemen we de aftoetsing begrotingssaldi en niet het vorderingensaldo.

4. Ruiterwerking

Vraag

In eerdere rapporten merkte het Rekenhof op dat de ruiterwerking zorgt voor onduidelijkheid over de effectief beschikbare beleidskredieten in een bepaald begrotingsjaar.

Kunt u voor elk beleidsdomein een overzicht geven van de ruiterwerking? Hoeveel beleidskredieten worden overgedragen naar 2023 zonder dat ze worden opgenomen in de administratieve tabel?

Antwoord

De overdracht van kredieten van 2022 naar 2023 zal blijken uit de jaarrekening 2022. De beleidsdomeinen geven in hun beleids- en begrotingstoelichtingen duiding bij de raming op overgedragen vastleggingskredieten van een voorgaand begrotingsjaar.

5. Geconsolideerde schuld

Vraag

M.b.t. de geconsolideerde schuld is er een verschil tussen enerzijds de algemene toelichting en anderzijds de meerjarenraming (zowel inzake schuldniveau als schuldratio). Kan hier enige duiding bij gegeven worden? Welke zijn op vandaag de actuele schuldprognoses voor komende jaren?

Antwoord

Het verschil tussen beide cijfers zit in de inschatting van de schuld eind 2022.

In de algemene toelichting BO23 wordt voor 2022 rekening gehouden met de ramingen zoals voorzien bij de eerste begrotingsaanpassing 2022 + de impact van de tweede begrotingsaanpassing 2022. De schuldpositie en schuldratio eind 2022 in de algemene toelichting zijn dus diegene zoals begroot. Dit is de klassieke manier van schuldramingen.

In de meerjarenraming daarentegen werd voor 2022 rekening gehouden met het dynamisch karakter van de begroting. Deze is namelijk voortdurend in beweging. In de meerjarenraming zijn de vooruitzichten over de schuld eind 2022 als startbasis genomen. Op basis van de evolutie van het netto te financieren saldo is namelijk eind september een inschatting gemaakt van de schuld eind 2022. Daarom heb ik in de commissie bij de voorstelling van het KSW-rapport over 2021, deze NFS-cijfers getoond en aangegeven dat de verwachte schuldevolutie 2022 een stuk lager ligt. Deze inschatting op basis van het NFS geeft een globaal beeld. Op deze manier vermijd je dubbeltellingen. Want, de inschatting van de betaalkredieten die nodig zijn in 2023 om de aangegane verbintenissen in 2023, maar ook in de vorige jaren te honoreren gebeurt namelijk ook op basis van de inschatting hoeveel er van deze verbintenissen al in 2022 zullen zijn vereffend. Hoewel, bluts tegen de buil, het niet aangewezen is een dossier per dossier analyse te doen, 2 voorbeelden om dit te duiden:

- Kapitaalverhoging Finocas: In de begroting 2022 is de volledige vereffening ingeschreven van deze kapitaalverhoging ten bedrage van 350 miljoen euro. Vandaag is gekend dat deze verhoging niet in één keer zal gebeuren. Zo is in de begroting 2023 60 mio euro ingeschreven. Als je de begroting 2022 en de begroting 2023 optelt, tel je 350 + 60 mio euro op.
- Relance: Voor de uitvoering van de relanceprojecten is 1,6 miljard euro aan vereffeningkredieten ingeschreven in 2022 op basis van een bevraging bij de opmaak van de begroting 2022. Met nog 1 herverdeling te gaan is nog 1 miljard euro aan vereffeningkredieten niet opgevraagd.

Alhoewel we de relativiteit van het schuldniveau in 2022 hebben meegegeven bij de voorstelling in de commissie, kan ik me wel vinden in de opmerking van het Rekenhof dat dit beter geduid had kunnen worden in de toelichting bij de meerjarenraming.

Merk op dat de schuldtoename voor de toekomst in beide documenten is gebaseerd op de ingeschreven kredieten in de BO2023. In beide documenten is dan ook de toename in 2023 hetzelfde namelijk 5,6 miljard euro.

Deze voorstellingswijze is opgenomen omdat er steeds grote verschillen zijn tussen raming en realisatie.

Totaal Geconsolideerde schuld (in keuro)					
BO19	BA19		REA19	Verschil REA19-BA19	Verschil REA19-BO19
26.940.612	25.138.633		24.119.905	-1.018.728	-2.820.707
BO20	BA20	2BA20	REA20	Verschil REA20-2BA20	Verschil REA20-BO20
26.962.352	29.886.344	32.058.671	30.280.023	-1.778.648	3.317.671
BO21	BA21		REA21	Verschil REA21-BA21	Verschil REA21-BO21
37.952.010	37.876.634		33.446.165	-4.430.469	-4.505.845

Indiener: Groen-fractie

1. Maatregelen energiecrisis

Vraag

Als crisismaatregel zou de regering een bedrag van 200 miljoen vrijmaken als bijdrage tot de energiefacturen van de “gesubsidieerde entiteiten” (cf. centenboekje). Zo vinden we in de documenten inderdaad een bedrag van 65 miljoen voor het onderwijsveld, 59 miljoen voor de welzijn- en zorgvoorzieningen, en – in de BBT Toerisme – 1 miljoen specifiek voor de Antwerpse zoo. Graag verduidelijking in de vorm van

- een exhaustief overzicht: hoe wordt dat bedrag van 200 miljoen precies verdeeld, en welke overwegingen hebben daarbij een rol gespeeld (prioriteiten en verdeelsleutel)?
- een indicatie rond de verdere verdeling binnen een domein: op basis van welke parameters worden de grote bedragen voor onderwijs of welzijn- en zorgvoorzieningen verder verdeeld?
- een verklaring voor de uitspraak dat “voor Onroerend Erfgoed 14,0 miljoen euro VAK/VEK voorzien wordt op artikel QG0-1QGG2CB-WT voor de afbouw van de wachtlijst voor restauratiepremies” – in welke zin is dit crisisondersteuning voor de energiefacturen?

Antwoord

Een overzicht van de 201 miljoen euro energiecompensatie (200 miljoen + 1 miljoen euro die na de Septemберverklaring nog verschoven is van versterking voor de CAW's naar energiecompensatie voor de welzijn- en zorgvoorzieningen) is hieronder te vinden. De tabel toont eveneens de bevoegde minister en het begrotingsartikel waarop de middelen zijn geland.

De middelen voor de onderwijssector zijn toegevoegd aan het provisioneel krediet en worden later verdeeld over de werkingsmiddelen van de onderwijsinstellingen.

Minister	Begunstigde	VAK	VEK	Begrotingsartikel
Jambon	Cultuur	16.500	16.500	HB0-1HCA2CJ-WT
Jambon	Digitaal Vlaanderen	100	100	SC0-1SJA2NY-IS

Jambon	Kazerne Dossin	100	100	SA0-1SEA2BE-WT
Jambon	FIT	1.300	1.300	SA0-1SPA2OY-IS
Weyts	Sport	3.000	3.000	HB0-1HFD2NY-IS
Weyts	Onderwijs	65.000	65.000	FC0-1FBD2AA-PR
Demir	Omgeving	13.900	13.900	QB0-1QCE2OA-WT
Demir	Toerisme Vlaanderen	100	100	SA0-1SQE2WY-IS
Demir	Toerisme Vlaanderen	1.000	1.000	SA0-1SQE5WY-IS
Diependaele	Onroerend erfgoed	14.000	14.000	QG0-1QGG2CB-WT
Dalle	Landelijk Jeugdwerk	900	900	HB0-1HDI2FA-WT
Dalle	Bovenlokaal jeugdwerk	2.160	2.160	HB0-1HDI2FB-WT
Dalle	Uitleendienst Kampeermateriaal	80	80	HB0-1HDI2FY-IS
Dalle	Regionale televisieomroepen	200	200	HB0-1HEI2ID-WT
Dalle	VRT	7.100	7.100	HB0-1HEI2MY-IS
Dalle	VGC	1.015	1.015	SJ0-1SGI2EA-WT
Dalle	Vlaams-Brusselse partnerorganisaties (1)	435	435	SJ0-1SGI2EB-WT
Dalle	Vlaams-Brusselse partnerorganisaties (2)	5	5	SJ0-1SGI2EC-WT
Dalle	Muntpunt	105	105	SJ0-1SGI2EW-IS
Crevits	Welzijn- en zorgvoorzieningen	59.000	59.000	GB0-1GIF5SX-IS
Somers	Lokale besturen	14.925	14.925	SJ0-1SMC2GC-WT
Somers	Lokale besturen: VGC	75	75	SJ0-1SMC2HA-WT

Bij onroerend erfgoed wil ik structurele investeringen ondersteunen door projecten op de wachtlijst naar voren te trekken waarbij er energetische ingrepen zullen gebeuren. .

2. Meerjarenraming versterking sociaal beleid

Vraag

In de Meerjarenraming staat op pagina 50 een overzicht van de geschatte budgettaire impact van de volledige enveloppe maatregelen “versterking sociaal beleid”, in tabelvorm. Graag krijgen we voor elk van de lijnen uit de tabel afzonderlijk een schatting van de budgettaire impact t.e.m. 2027. Specifiek voor het Groeipakket krijgen we graag zicht op het totale volume van de uitgaven, met duiding bij de verwachte evolutie (aspecten zoals demografie, transitie van het oude naar het nieuwe systeem, ...), voor artikel GB0-1GEF2QX-IS en de ‘onderliggende’ artikelen.

Antwoord

Een detailoverzicht is te vinden in onderstaande tabel.

	2023	2024	2025	2026	2027
Jobbonus: uitbreiding doelgroep	-31.477	-31.477	-31.477	-31.477	-31.477
Jobbonus: optrekken minimumbedrag	-11.280	-11.280	-11.280	-11.280	-11.280
Kinderbijslag: van 1% naar 2% indexatie per jaar	-32.320	-59.114	-78.740	-80.835	-82.867
Kinderbijslag: uitbreiding doelgroep sociale toeslagen met 50.000 kinderen	-49.715	-51.206	-52.486	-53.536	-54.606
Kinderbijslag: sociale toeslagen bestaande doelgroep verhogen met 15 euro	-72.068	-75.723	-79.379	-83.034	-86.690
Kinderbijslag: (half-)wezentoeslag	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

Kinderopvang	-100.739	-100.739	-100.739	-100.739	-100.739
Onderwijs	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Leerlingenvervoer MOW	-11.400	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Leerlingenvervoer busbegeleiders (Onderwijs)	-3.333	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Atoma-opstappen 2024: Warm Vlaanderen, versterking basisonderwijs, projecten samenleven en AT		-33.000	-33.000	-33.000	-33.000
Sectoraal akkoord Vlaamse ambtenaren	-4.500	-4.500	-11.000	-11.000	-11.000
Strijd tegen kinderarmoede	-4.000	-4.000			
Projecten Samenleven	-4.000	-3.000			

Voor het Groeipakket zijn volgende uitgaven voorzien:

	2023	2024	2025	2026	2027
Optrekken index basisbedragen van 1% naar 2%	32.320	59.114	78.740	80.835	82.867
Verhoging sociale toeslag met 15 EUR (bestaande doelgroep)	72.068	75.723	79.379	83.034	86.690
Uitbreiding doelgroep sociale toeslagen	49.715	51.206	52.486	53.536	54.606
Verhoging halfwezentoeslag	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
TOTAAL	164.103	196.043	220.605	227.405	234.163

Duiding bij de evoluties:

- Optrekken index basisbedragen van 1% naar 2%: hiermee wordt de eerdere beslissing die genomen werd bij BO2022 teruggedraaid, waarbij in de jaren 2022, 2023 en 2024 de basisbedragen (nieuwe basisbedragen, rang1 en rang2) jaarlijks niet met 2% maar met 1% zouden worden geïndexeerd. Om deze reden stijgt de kost van de maatregel ook in de eerstkomende jaren, maar blijft ze vanaf 2025 ongeveer stabiel. De kostprijs van deze maatregel wordt gedreven door de geraamde uitgaven voor de nieuwe basisbedragen en de rang1- en rang2-basisbedragen, waarbij de komende jaren de impact van de nieuwe basisbedragen stelselmatig groter wordt (verschuiving van kinderen met een basisbedrag rang1, rang2 of rang3 naar de nieuwe basisbedragen).
- Verhoging sociale toeslag met 15 EUR (bestaande doelgroep): met deze maatregel worden de bedragen van de sociale toeslag opgetrokken met 15 EUR per maand. De bedragen geven de impact weer van deze maatregel op de bestaande doelgroep, d.i. de kinderen die met de huidige regelgeving recht hebben op sociale toeslag. De budgettaire impact verhoogt door de jaarlijkse indexering en door de jaarlijkse toename van het aantal kinderen met sociale toeslag. Deze stijging is gesitueerd bij de gezinnen met een middeninkomen, een maatregel die is opgestart bij de invoering van het Groeipakket in 2019 en waarbij er is geopteerd om deze gefaseerd in te voeren.
- Uitbreiding doelgroep sociale toeslag (met 71.000 kinderen) door:
  - o Optrekken van de laagste inkomensgrenzen van de sociale toeslag met 5%, waarbij de nieuw bereikte kinderen de toeslagbedragen ontvangen voor de laagste inkomens (incl. de 15 EUR verhoging)
  - o Invoering van nieuwe inkomensgrenzen voor 1- en 2-kindgezinnen (gesitueerd boven de laagste inkomensgrens), waarbij zij een toeslag van 35 EUR per maand zullen ontvangen

De kost stijgt licht omwille van de voorziene indexeringen. Bij de groep van kinderen uit de laagste inkomenscategorieën is er jaarlijks nog een kostenstijging door de shift van de oude (AKBW) sociale toeslagbedragen naar de nieuwe toeslagbedragen, die iets hoger liggen.

- Verhoging halfwezentoeslag: de halfwezentoeslag wordt momenteel gelijkgesteld aan 50% van het nieuwe basisbedrag, en dit wordt vanaf 2023 opgetrokken naar 80%.

Voor verdere vragen wordt verwezen naar de commissie WVG.

3. BFW-dotaties

Vraag

Bovenaan op pagina 19 van de BBT Financiën en Begroting staat een tabel met de inschatting van de verschillende BFW-dotaties voor BO2023; op pagina 14 van de Meerjarenraming staan in de kolom BO2023 andere (lagere) bedragen vermeld voor diezelfde dotaties. Vanwaar het verschil tussen beide?

Antwoord

Het verschil tussen beide houdt verband met de positionering van de afrekening van de dotaties in 2023 met betrekking tot 2022. Het betreft dus louter een verschil in voorstellingswijze.

In de BBT Financiën en Begroting wordt iedere dotatie van het begrotingsjaar 2023 weergegeven inclusief de afrekening over het begrotingsjaar 2022.

In Tabel 2-6 van de Meerjarenraming worden de dotaties van het begrotingsjaar 2023 op een alternatieve wijze weergegeven. De individuele dotaties worden exclusief de afrekening over het begrotingsjaar 2022 getoond. De afrekening zelf wordt in dezelfde kolom globaal weergegeven: 111.148 duizend euro voor de gewestdotaties en 883.718 duizend euro voor de gemeenschapsdotaties. Hetzelfde gebeurt in Tabel 2-7 van de Meerjarenraming, maar dan voor de Specifieke dotaties. De som van dotaties in Tabellen 2-6 en 2-7 van de Meerjarenraming komt overeen met som van de dotatietabellen in de BBT Financiën en Begroting.

In Tabellen 3-8 en 3-9 van de Algemene Toelichting bij de BO 2023 vindt u trouwens beide voorstellingswijzen samen. Kolom (e) toont de dotaties op dezelfde wijze als in de Meerjarenraming. Kolom (f) toont de dotaties zoals in de BBT Financiën en Begroting. De algemene totalen voor de gewest- en gemeenschapsdotaties zijn uiteraard in beide gevallen gelijk.

4. Erfbelastingen

Vraag

De BO2023-inkomsten voor CEO-9CDGADK-OW – Erfbelastingen worden geraamd op 1,656 miljard, een bescheiden stijging ten opzichte van BA2022. Graag ruime duiding bij deze raming. We lezen o.a. "Het gemiddelde recht wordt verwacht in 2022 constant te blijven op het niveau van 2021. Voor 2023 wordt uitgegaan van een groei met 6,5%." Waarop zijn deze aannames gebaseerd en hoe sijn deze door naar de raming? Door de aangifte- en betaaltermijn zien we het effect sowieso met vertraging in fiscale ontvangsten, maar in de MJR vinden we voor 2024 een raming terug van

1,693 miljard, “slechts” 5% meer dan bij BA2022(1,612 miljard). Op het eerste zicht lijkt die stijging met 5% tussen BA2022 en MJR2024 verrassend klein, omwille van de eerder vermelde aanname rond 6.5% groei in 2023...

Antwoord

Het gemiddelde nagelaten vermogen kent een stijgende trend. Er bestaat geen model om de evolutie op jaarbasis van het nagelaten vermogen goed te voorspellen. Traditioneel wordt de evolutie van het CPI gebruikt om de stijgende trend van het nagelaten vermogen te capteren. Voor overlijdens 2021 kan worden vastgesteld dat het gemiddelde nagelaten vermogen sterker is gestegen dan de CPI. Die sterke toename kan onder andere worden toegeschreven aan de sterke stijging van de vastgoedprijzen en de in 2021 sterk gestegen aandelenmarkten. In 2022 zijn de vastgoedprijzen nog verder toegenomen maar zijn de aandelenmarkten sterk gedaald. Daarom wordt voor 2022 een nul groei gehanteerd. Voor 2023 wordt opnieuw, zoals in het verleden, de evolutie van de CPI gehanteerd.

De aannames rond het aantal nalatenschappen en de evolutie in het gemiddelde recht resulteert in een geraamde ontvangst per jaar van overlijden. Die geraamde ontvangsten per jaar van overlijden worden vervolgens vertaald naar begrotingsjaren, waarbij onder andere wordt rekening gehouden met de aangifte- en betaaltermijn. De ontvangsten uit de erfbelasting voor begrotingsjaar 2022 zijn overwegend afkomstig van de nalatenschappen uit de tweede jaarhelft van 2021 en de eerste jaarhelft van 2022. In de tweede jaarhelft van 2021 waren er relatief veel overlijdens wat resulteert in extra ontvangsten voor begrotingsjaar 2022. Die extra ontvangsten vallen in 2023 en 2024 weg, vandaar de lage groei tussen 2024 en 2022.

5. Klimaatfonds

Vraag

Graag ruime duiding bij het Klimaatfonds in de Meerjarenraming, met uiteindelijk een stijging van het volume tot 525,2 miljoen euro in 2027 (in het bijzonder bij de aspecten CO₂-prijs en veilingvolume).

Antwoord

In de voorliggende meerjarenraming evolueren de ESR-ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds van 299,2 miljoen euro in 2023 over 389,2 miljoen euro in 2024 naar 525,2 miljoen euro in 2027. In die raming wordt er uitgegaan van een gemiddelde CO₂-prijs op de ETS-markt van 80,0 euro per ton. Het veilingvolume zou stijgen van 3,8 miljoen emissierechten in 2023 tot 4,9 miljoen in 2024 en 6,1 miljoen in 2025 en 7,1 miljoen in 2026. In 2027 zou het volume 6,6 miljoen emissierechten bedragen. De voorliggende raming gaat uit van een continuering van het huidige intra Belgisch akkoord aangaande de verdeling van de veilingopbrengsten.

Overzicht ESR-ontvangsten Vlaams Klimaatfonds:

	2023	2024	2025	2026	2027
VL veilingvolume (aantal)	3.739.798	4.864.969	6.075.344	7.115.882	6.564.745
Prognose CO ₂ -prijs (euro)	80	80	80	80	80
Inkomsten VKF (euro)	299.183.829	389.197.500	486.027.524	569.270.539	525.179.583

6. Verkooprecht

Vraag

Graag duiding bij de raming van de inkomsten uit het Verkooprecht, in 2023 en ook nadien. We lezen in de BBT Financiën en Begroting bijvoorbeeld dat er wordt uitgegaan van een groei van de vastgoedprijzen “met 0%” in 2023, en een daling van het aantal transacties “met 2.5%” – waarom, en hoe leiden die aannames precies tot 2.879 miljard aan geraamde inkomsten? In de Meerjarenraming vinden we vervolgens een opvallende stijging naar 3.102 miljard in 2024. Waar komt die stijging precies vandaan? De tariefverlaging van 6% naar 3% zorgt in principe voor meer mobiliteit op de woningmarkt, en dus een potentieel opwaarts effect op het aantal transacties – wordt dat effect meegenomen?

Antwoord

De raming van het verkooprecht 2023 vertrekt van de prognose 2022. Die prognose bedraagt 2,679 miljard euro, 139 miljoen euro minder dan voorzien in de begrotingsaanpassing 2022. Zoals toegelicht in de BBT is de daling het gevolg van twee eenmalige effecten die hebben geleid tot een daling van het gemiddeld toegepaste tarief. Ten eerste is er de overgangmaatregel voor de tariefverhoging van 10% naar 12%. Ten tweede waren er meer transacties aan het verlaagde tarief gezinswoning doordat aankopen van een gezinswoning omwille van de hervorming werden uitgesteld van 2021 naar 2022. Zonder deze eenmalige negatieve effecten zou de raming voor 2022 2,950 miljard bedragen.

De aanname van een 0% groei voor de vastgoedprijzen is gebaseerd op verwachtingen van ING voor de vastgoedmarkt (ING Focus Real Estate van 22 augustus 2022).

Omwille van de verslechterde economische situatie, het dalende consumentenvertrouwen en de stijgende hypothecaire rente wordt in 2023 een daling van het aantal transacties met 2,5% verondersteld.

Vertrekkende van de prognose voor 2022 is de raming van 2,879 miljard aan inkomsten voor 2023 het gevolg van enerzijds het wegvallen van eenmalige negatieve effecten in 2022 en anderzijds een daling van het aantal akten met 2,5%.

In de meerjarenraming wordt uitgegaan van een gemiddelde groei van het aantal akten van 2,5% op jaarbasis. Door demografische evoluties (toename bevolking, toename van het aantal alleenstaanden, ...) kent het aantal transacties een stijgende trend. Het aantal transacties situeert zich in de raming van 2023 onder de lange termijn trend. Voor 2024 wordt een groei van 5% verondersteld in plaats van 2,5%, waardoor wordt teruggekeerd naar de lange termijn trend. Naast de volume groei van 5% wordt in 2024 rekening gehouden met een toename van de vastgoedprijzen met 2,8%.

Het opwaarts potentieel effect van de tariefverlaging van 6% naar 3% wordt niet meegenomen in de raming.

7. Woonfiscaliteit

Vraag

In het Programmadecreet wordt de woonfiscaliteit aangepast, om de fiscale korting voor gezinnen met minstens twee kinderen compatibel te maken met nieuwe gezinsvormen (zoals co-ouderschap). De budgettaire impact is relatief beperkt, maar het precieze toepassingsgebied is nog wat onduidelijk. We bekijken de volgende fictieve situatie: Suske en Wiske hebben samen één kind, Schannulleke, maar zijn uit elkaar. Ondertussen heeft Wiske met Marcel een tweede kind gekregen, Fanny. Vandaag wonen Wiske en Marcel samen, Fanny woont bij hen in en is daar ook gedomicilieerd. Schannulleke woont halftijds bij haar vader Suske, en halftijds bij haar moeder Wiske (en diens nieuwe partner Marcel). Heeft Wiske – die twee kinderen heeft – recht op fiscale vermindering, en zo ja, welke? Is het daarbij belangrijk waar Schannulleke precies gedomicilieerd is, of heeft dat geen invloed? Heeft Suske – die naast Schannulleke geen andere kinderen heeft – recht op gedeeltelijke fiscale vermindering, ook al heeft hij maar een kind?

Antwoord

Om het recht op de vermindering te openen, dient één woning betrokken te worden door minstens 2 kinderen (of 1 gehandicapt kind) die daar op 1 januari van het aanslagjaar volgens het bevolkingsregister hun woonplaats hebben. Dit geldt onder de huidige regelgeving en blijft ongewijzigd onder de nieuwe regelgeving. In casu is het dus van belang waar Schannulleke gedomicilieerd is. Indien Schannulleke en Fanny bij Wiske gedomicilieerd zijn op 01/01 van het aanslagjaar openen ze het recht op de vermindering. Eens het recht op de vermindering is geopend, kan de vermindering per kind, in het kader van co-ouderschap, opgesplitst worden (mits aanvraag volgens de in de regelgeving voorgeschreven procedure).

Voor Wiske zal de vermindering voor Schannulleke dan 4 euro bedragen en voor Fanny 8 euro (zonder indexatie en opcentiemen).

Voor Suske zal de vermindering voor Schannulleke 4 euro bedragen (zonder indexatie en opcentiemen).

Indiener Vooruit-fractie

1. Indirect Carbon Leakage

Vraag

De uitgaven voor indirect carbon leakage nemen toe met 91,7 miljoen euro (p.59 Algemene Toelichting). 80,9 miljoen euro wordt door middelen uit het klimaatfonds gefinancierd (p.83). Met welke overige middelen wordt de kloof gevuld?

Antwoord

De totale uitgaven voor Indirect Carbon Leakage (ICL) worden in 2023 op 172,6 miljoen euro geraamd. De uitgaven worden door het Fonds voor Innoveren en Ondernemen gedaan, en worden in 2023 als volgt gefinancierd:

- 80,9 miljoen euro wordt ter beschikking gesteld vanuit het Klimaatfonds (eigenlijk moeten we dit interpreteren als vanuit de Klimaatprovisie). Dit bedrag stemt overeen met de uitgaven voor ICL die in 2022 door het Fonds voor Innoveren en Ondernemen worden gedaan.
- 91,7 miljoen euro wordt vanuit de algemene middelen geprefinancierd. Dit bedrag wordt in 2023 toegevoegd aan de algemene toelage van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (begrotingsartikel ECO-1ECB5DY-IS), maar wordt in 2024 terug uit de toelage gehaald.

In 2024 zal het Fonds voor Innoveren en Ondernemen 172,6 miljoen euro uit het Klimaatfonds / de Klimaatprovisie ontvangen, zijnde de uitgaven voor ICL in 2023. Het verschil met de totale kredietbehoefte in 2024 wordt opnieuw geprefinancierd vanuit de algemene middelen.

Conclusie. Intertemporeel gezien worden alle uitgaven voor ICL gefinancierd vanuit het Klimaatfonds / de Klimaatprovisie.

2. Schuldovername lokale besturen

Vraag

De schuldovername van lokale besturen loopt in de meerjarenraming logischerwijs tot 2027. Kan de minister toelichten wanneer de piek van de impact van de schuldovername bereikt wordt? Hoe ziet het hele begrotingstraject eruit?

Antwoord

Op 30 september 2024 zal de Vlaamse overheid een gedeelte van de schuld overnemen van de Vlaamse gemeenten die fusioneren op 1 januari 2025 en die voldoen aan de voorwaarden van schuldovername. Op basis van de 6 fusies die principieel beslist werden tem midden oktober 2022 werd rekening gehouden met een schuldovername van 141,5 miljoen euro in 2024. Dit bedrag is slechts een raming die rekening houdt met het maximaal bedrag dat kan overgenomen worden op basis van het inwonersaantal van de betreffende gemeenten op 1 januari 2022 want het exact bedrag is op dit moment nog niet gekend. In 2024 is aldus het maximale bedrag van schuldovername, vanaf dan zal de schuld ieder jaar dalen met de aflossingen van de overgenomen leningen.

3. Verkooprecht

Vraag

Bij de raming van het verkooprecht gaat de minister uit van een daling van het aantal transacties met 2,5% en een stabilisering van de prijs (p. 30). Op welke gegevens en formule wordt deze raming gebaseerd? De reële gegevens geven nog steeds een prijsstijging aan in de voorbije kwartalen, terwijl het aantal transacties inderdaad licht is gedaald (-1%).

Antwoord

De stabilisering van de prijs is gebaseerd op de verwachtingen van ING (ING Focus Real Estate van 22 augustus 2022).

De daling van het aantal transacties wordt gemotiveerd door de daling van het consumentenvertrouwen en de stijgende rente.

4. Invoering basisbereikbaarheid

Vraag

Waaruit bestaan de meerontvangsten voortkomende uit de invoering van basisbereikbaarheid (+4,6 miljoen euro, p.37)?

Antwoord

Betreft een vraag voor de minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken.

5. Ontvangsten VEB

Vraag

---

p.38 Algemene Toelichting: de ontvangsten van het VEB dalen met 100,3 miljoen euro ten opzichte van BA2022 ten gevolge van de stijgende energieprijzen. Is het mogelijk een uitsplitsing te geven van de entiteiten die deze uitgaven dragen VEB en de delta van hun geraamde energiekosten 2023 ten opzichte van 2022 (en ten opzichte van de raming 2023 bij BA2022)? Gaat het hier enkel om een geschatte elasticiteit van de ontvangsten ten opzichte van de forwardprijzen, of verbergt dit cijfer de parameters van de verschillende contracten?

Antwoord

Voor de begrotingsopmaak werden op globaal portefeuilleniveau de volumes en energieprijzen ingeschat voor 2023. Hoewel er een stijging verwacht wordt op het vlak van verkocht volume wegens nieuwe klanten die toetreden tot het VEB (+15% voor elektriciteit en + 10% voor gas), geeft het effect van de beduidend lagere prijsinschattingen (-21 % voor elektriciteit en -25% voor gas) de doorslag. Het gaat dus zowel om een volume- als een prijseffect. Gezien het de budgetopmaak op portefeuilleniveau gebeurt, bevat dit cijfer geen parameters van de verschillende contracten.

6. Woonbonus

Vraag

Voor het langetermijnsparen en de gewestelijke woonbonus (woonbonus 2015 en geïntegreerde woonbonus) bedraagt de raming respectievelijk 6,4 en 34,5 miljoen euro meer dan bij de begrotingsaanpassing 2022 (p.49). Kan de minister toelichten hoe de delta in deze raming tot stand is gekomen?

Antwoord

De ramingen van de fiscale uitgaven 'langetermijnsparen' en 'gewestelijke woonbonus (= woonbonus 2015 en geïntegreerde woonbonus)' werden zowel bij de BA 2022 als bij de BO 2023 door de FOD Financiën opgesteld. Het betreft immers ramingen die, samen met de raming van de bruto-opcentiemen, resulteren in het bedrag van de te ontvangen voorschotten aan opcentiemen.

Voor de fiscale uitgave 'langetermijnsparen' wordt de gemiddeld gerealiseerde afname over de aanslagjaren 2019-2021 doorgetrokken naar de aanslagjaren 2022 en volgende. Op deze wijze bedraagt de raming voor aanslagjaar 2023 29,6 miljoen euro aan 100%, of 29,3 miljoen euro aan het voorschottenpercentage van 99,07%. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2022, waar de jaarlijkse afname gelijkgesteld werd aan de gerealiseerde afname in AJ 2020, komt dit neer op een stijging van 6,5 miljoen euro aan 100%, of 6,4 miljoen euro aan het voorschottenpercentage van 99,07%.

Voor de fiscale uitgave 'gewestelijke woonbonus' wordt de raming van 2023 gelijkgesteld aan het laatst gekende realisatiecijfer, zijnde dat van aanslagjaar 2021 (= 447,4 miljoen euro aan 100%, of 443,2 miljoen euro aan het voorschottenpercentage van 99,07%). Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2022 (toen er nog geen realisatiecijfer voor aanslagjaar 2021 beschikbaar was) komt dit neer op een stijging van 34,8 miljoen euro aan 100%, of 34,5 miljoen euro aan het voorschottenpercentage van 99,07%.

Het verschil tussen het realisatiecijfer voor aanslagjaar 2021 (gebruikt bij de BO 2023) en het prognosecijfers voor het aanslagjaar 2021 (gebruikt bij de BA 2022) is te wijten aan het feit dat de FOD Financiën bij de BA 2022 geen rekening heeft gehouden met het in aanslagjaar 2021 op kruissnelheid komen van de extra leningen (anticipatie-effect) die zijn aangegaan na de aankondiging van de afschaffing van de geïntegreerde woonbonus. Die leningen zijn aangegaan in oktober - december 2019. De FOD Financiën hield enkel rekening met de opstoot in oktober - november 2019, terwijl de grootste toename zich voordeed in december 2019.

Het feit dat deze opstoot zich in december 2019 (dus aanslagjaar 2020) heeft voorgedaan, verklaart waarschijnlijk waarom er in de realisaties van aanslagjaar 2020 nog geen substantiële opstoot in de budgettaire weerslag te zien is. De korven konden op basis van een tweetal maanden interestbetalingen nog niet volledig gevuld worden. In/vanaf aanslagjaar 2021 is dat wel het geval en is de opstoot op kruissnelheid en bijgevolg volledig zichtbaar.

Indien in de toekomst blijkt dat de gerealiseerde fiscale uitgaven voor aanslagjaar 2023 afwijken van de geraamde fiscale uitgaven, zal dit resulteren in een afrekening van de netto-opcentiemen (in het voordeel of in het nadeel van het Vlaamse Gewest) die we in de toekomstige ontvangstenbegroting zullen ramen en realiseren.

7. Provisie noodfonds Oekraïne

Vraag

De onderbenuttingspercentages die gehanteerd worden voor de noodkredieten Oekraïne bedragen telkens meer dan 20% VAK en VEK (p.51) - worden deze percentages vastgesteld op basis van de ervaring in 2022?

Antwoord

Zoals toegelicht in de algemene toelichting zijn er verschillende redenen die toelaten een onderbenuttingshypothese toe te passen op het voorstel van de Taskforce. Uiteraard spelen ook de ervaringen uit 2022 daarbij mee zoals ook blijkt uit de opgevraagde kredieten bij de herverdelingen van 15 juli 2022 (37,5 miljoen euro VAK en 33 miljoen euro VEK) en 30 september 2022 (13,5 miljoen euro VAK en 9 miljoen euro VEK). Binnen de Taskforce Oekraïne wordt momenteel het derde en laatste herverdelingsbesluit voorbereid waarbij het belangrijkste te herverdelen krediet de subsidies aan de lokale besturen voor de creatie van opvangcapaciteit (incl. nooddorpen) voor 2022 betreft. Zonder vooruit te lopen op de werkzaamheden van de Taskforce zal er een reële onderbenutting zijn op de provisie zoals bij de BA 2022 bepaald.

8. Versterking van het sociaal beleid

Vraag

---

p.59: er wordt 16,7 miljoen euro aan extra kredieten voorzien in het kader van de politieke afspraken gemaakt bij de BO 2023. Over welke politieke afspraken gaat het hier?

Antwoord

In de Septemберverklaring zijn verschillende extra maatregelen aangekondigd ter ondersteuning van gezinnen, bedrijven en overheidssectoren. Hierbij zijn onder andere ook maatregelen getroffen ter versterking van het sociaal beleid. Binnen dit luik werd structureel 50 miljoen euro uitgetrokken voor de ondersteuning van het Vlaamse onderwijs. De op p. 59 van de Algemene Toelichting vermelde 16,7 miljoen euro maakt deel uit van dit pakket van 50 miljoen euro.

Indiener: Vlaams Belang-fractie

1. Extra aanwending / Nieuwe uitgaven

Vraag

“Extra aanwending” zijn nieuwe uitgaven die het tekort verhogen.

De post “extra aanwending”, wat dus nieuw beleid is, is in deze begroting niet volledig gedekt.

Er is voorzien in een vereffeningskrediet van 1.950.393.000 euro, maar er is ook een vastleggingskrediet van 2.173.469.000 euro voorzien.

Dit is budgettair aanvaardbaar, aangezien het VAK niet noodzakelijk gelijk dient te zijn aan het VEK.

Maar, indien het VAK volledig wordt benut, wat toch de bedoeling is van een krediet, ontstaat er een bijkomend impliciet tekort, namelijk het verschil tussen VAK en VEK van 223.076.000 euro.

Dit wordt schuld wanneer het VAK volledig wordt benut; een tot aan de benutting nog verdoken schuld dus.

Deze 1,9 miljard VEK werd door de Vlaamse minister-president in zijn Septemберverklaring gepresenteerd als een inspanning van 2 miljard voor crisisondersteuning van de Vlaming. Dit is mijns inziens niet correct.

De crisisondersteuning bedraagt 1,560 miljard in VEK, en 1.648 miljard in VAK. (Tabel 2-3 blz. 17).

Kan de minister toelichten waarom de Vlamingen niet de correcte budgettaire informatie kregen?

Kan de minister bevestigen of de voormelde bedragen van tabel 2-3 correct zijn, want het komt mij voor dat ook deze nog niet juist zijn? Het is minder...

Antwoord

De vastleggingskredieten of beleidskredieten zijn de kredieten die aangeven voor welk bedrag de Vlaamse overheid nieuwe verbintenissen kan aangaan. De vereffeningskredieten zijn het geheel van kredieten waarmee eerder aangegane verbintenissen kunnen worden vereffend. De vereffeningskredieten die voortvloeien uit een vastlegging gebeuren niet noodzakelijk in hetzelfde jaar. Uw rederenering klopt dus niet dat er een bijkomend tekort zou ontstaan. De vereffeningskredieten die in latere begrotingsjaren volgen zitten vervat in de meerjarenraming.

In de septemberverklaring van de minister-president lees ik: "Concreet nu. We leggen hier vandaag een pakket aan maatregelen voor ten belope van 4 miljard euro.

4 miljard euro aan middelen om de Vlamingen erbovenop te helpen, erdoor te sleuren. 4 miljard aan zowel eenmalige als jaarlijks terugkerende maatregelen tot 2027. We voorzien daarbovenop nog een miljard aan leningen en waarborgen om onze Vlaamse bedrijven te ondersteunen."

Deze 4 miljard euro is het afgerond bedrag aan maatregelen 2022-2027.

Ik bevestig hierbij de bedragen opgenomen in tabel 2-3 van de algemene toelichting :

Het nieuw beleid bedraagt 2,17 miljard euro in VAK en 1,95 miljard euro in VEK waarvan 1,65 miljard in VAK en 1,56 miljard in VEK voor nieuwe beleidsimpulsen met betrekking tot crisisondersteuning.

Het saldo zijn de opstappen nieuw beleid uit het regeerakkoord.

2. Inflatiebonus

Vraag

De Vlaamse regering gaat verder met haar uitgavendrift:

Ze verkrijgt een tekort in ongewijzigd beleid van -450.900.000 euro en doet daar nog 648.700.000 euro bij (namelijk de som van 389,541 miljoen Uitgaven Regeerakkoord + Versterking Ruimtelijk beleid, o.a. Blue Deal) wat zij grotendeels, voor 458,4 miljoen (de zogezegde uitbreiding van de netto-beleidsruimte), compenseert met vooral (niet uitsluitend) verkapte lastenverhogingen.

De uitgavendrift, zonder crisismaatregelen, in 2023 loopt aldus op tot 450.900.000 euro + 648.700.000 euro = 1.099.600.000 euro.

En het is zelfs meer.

Het is meer, want in 'ongewijzigd beleid' zitten voor 4.919.600.000 euro bijkomende ontvangsten ingevolge de hoge inflatie.

Ook ingevolge die hoge inflatie zijn er bijkomende uitgaven voor 3.878.400.000 euro.

Er is dus een inflatiebonus van 1.041.200.000 euro.

De voornoemde 648.700.000 euro is vervat in de 1.041.200.000 euro, dus de uitgavendrift voor 2023 is 450.900.000 + 1.041.200.000 euro = 1.492.100.000 euro.

De reële uitgavendrift ligt dus nog 1 miljard euro hoger.

Wanneer ik dan de tabel van de Algemene Toelichting vergelijk met de tabel van uw nota, mijnheer de minister, bij de Septemberverklaring dan zie ik een belangrijke verschuiving. In de nota bij de Septemberverklaring zie ik in, eveneens, tabel 2-1 de "uitgaven ongewijzigd beleid" op 2.843.000.000 euro staan, terwijl dit in tabel 2-1 van de Algemene Toelichting BO23 plots 3.878.400.000 euro geworden is.

Kan de minister deze discrepantie in cijfers tussen de begroting voor 2023 en de Septemberverklaring uitleggen, aub?

Parallel zie ik trouwens ook dat de ESR-correcties in de nota Diependaele, bij de Septemberverklaring, op -119.000.000 euro staan en in de Algemene Toelichting plots op 880.900.000 euro. In de kering is dat 1 miljard dat verschuift. Kan ik hierover toelichting krijgen, aub?

Antwoord

De analyse m.b.t. de uitgavendrift door willekeurig bedragen bij elkaar op te tellen is pertinent fout en kan ik geenszins bijtreden. De stijging van de ontvangsten bijvoorbeeld is er niet alleen door inflatie maar ook door volumefactoren. Idem voor de uitgaven.

In tabel 8.1 van de algemene toelichting kunt u de evolutie en aanwending van de beleidsruimte op gedetailleerde wijze terugvinden.

Het verschil tussen de tabellen van de Septemberverklaring en de Algemene Toelichting betreft de 1 miljard euro voor leningen i.k.v. de Oekraïne-crisis.

In de Algemene Toelichting staat dit miljard onder uitgaven bij ongewijzigd beleid maar dit betreft financiële verrichtingen (zgn. ESR 8 verrichtingen) zonder impact op het vorderingensaldo waardoor er derhalve in een ESR correctie wordt voorzien. Dit verklaart meteen ook het verschil in het bedrag van de ESR correcties tussen de septemberverklaring en de algemene toelichting.

3. Provisie voor leningen inzake de Oekraïne-crisis

Vraag

Er wordt een ESR-correctie ingevoerd voor de provisie voor leningen inzake de Oekraïne-crisis van 1 miljard euro. Er wordt verklaard dat de provisie enkel kan aangewend worden voor het verstrekken van leningen wat een ESR-neutrale verrichting is.

Formeel budgettair is dit juist, maar zo wordt er 1 miljard euro aan middelen, in feite bijkomende belastingen voor de Vlamingen, ESR-matig uit de begroting gehaald.

Enkel ESR-matig, want ze staan er wel in, namelijk op het begrotingsartikel ECO-1ECB2BD-PR, blz. 6 van Bijlage 4, Administratieve uitgavenbegroting.

Wanneer die 1 miljard effectief wordt besteed aan leningen zal ESR-matig het tekort met 1 miljard euro stijgen.

De voormelde uitgavendrift (vraag 2) kan dus eigenlijk geraamd worden op 1.492.100.000 euro + 1.000.000.000 euro = 2.492.100.000 euro. Dit bedrag sluit trouwens aan bij de uitgavendrift die ik al aanklaakte in de vorige jaren. Er was immer steeds al een vork van ruim 2 tot 2,5 miljard.

Het 1 miljard provisie voor leningen Oekraïne is mijns inziens dan ook geen ongewijzigd beleid maar nieuw beleid. Dit hoort niet opgenomen te zijn onder item "Uitgaven bij Ongewijzigd beleid" maar wel bij het item onderaan de tabel 2-1 "Extra aanwending". Ik ben van oordeel dat het 1 miljard euro voor leningen Oekraïne-crisis moet beschouwd worden als nieuw beleid en niet hoort in de som van 'Evolutie ongewijzigd beleid'.

Aldus dekt de Vlaamse regering ten onrechte voor 1 miljard euro aan nieuw beleid in, via provisies, als ongewijzigd beleid dat gefinancierd wordt door bijkomende ontvangsten (belastingen van de Vlamingen).

Kan de minister uitleggen waarom dit niet zo gebeurde en wat de reden is voor de huidige manier van werken?

Het is uit de Algemene Toelichting ook niet af te leiden wat de exacte finaliteit van deze provisie is. Kan de minister dit toelichting, aub?

Antwoord

Het klopt dat het miljard euro voor leningen ikv Oekraïne-crisis eerder nieuw beleid is. We hebben ze opgenomen onder constant beleid om zo de ESR-impact op het vorderingensaldo van de nieuwe maatregelen zuiver te houden.

Het klopt echter niet dat bij effectieve besteding van het miljard het ESR matig tekort met 1 miljard zal stijgen. De provisie kan immers enkel aangewend worden voor het verstrekken van leningen. In het ESR, Europees vastgelegde regels, zijn dit financiële verrichtingen zonder impact op het ESR-vorderingensaldo.

Voor bijkomende toelichting verwijs ik naar de beleids- en begrotingstoelichting van Economie, Wetenschap en Innovatie (artikel: ECO-1ECB2BD-PR).

4. Netto-beleidsruimte

Vraag

In tabel 2-2 blz. 16 van de Algemene Toelichting vind ik "Uitbreiding netto-beleidsruimte", maar het is een combinatie van besparingen, maar ook opnieuw en helaas, fiscale maatregelen en het afbouwen van groeipaden.

Op 458.400.000 euro (in VAK en VEK) is 185.000.000 euro miljoen extra lasten voor de Vlamingen, want dat is wat de schrappingen van fiscale uitgaven in de praktijk zijn.

27.100.000 euro is een *besparing*.

Van 242.000.000 euro is het voor mij onduidelijk of het besparingen zijn, of als besparing vermomde heffingen/schrappingen van fiscale uitgaven zijn.

Kan de minister de samenstelling van die 242.000.000 euro toelichting, aub?

Antwoord

De 458,4 miljoen euro bestaat voor 92,3 miljoen euro uit het schrappen van fiscale uitgaven (uitdoven woonbonus). Het saldo kan U terugvinden in de detailtabel 8.1 van de netto beleidsruimte en de rubrieken 5.2 en 5.3 van de meerjarenraming 2022-2027.

5. EU-middelen voor het Herstelplan Vlaamse Veerkracht

Vraag

De Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten worden geraamd op 936.600.000 euro voor 2023. De belangrijkste ontvangst bij deze middelen zijn de ontvangsten van de EU in het kader van het Herstelplan Vlaamse Veerkracht.

De raming hiervoor voor 2023 is 501.400.000 euro. Wat een daling is met 137.900.000 euro t.o.v. BA 2022.

In het kader van het Plan Vlaamse Veerkracht wordt er provisioneel voorzien in een VEK van 1.141.000.000 euro (Dit was nog 1,6 miljard in 2022).

Ik diende op 24 oktober 2022 een schriftelijk vraag in over de stand van zaken van de EU-steun zowel in volume van dossiers als in betaling van steun.

Zou ik in het licht van voormelde aanpassing van de raming een antwoord kunnen krijgen op mijn schriftelijk vraag:

“Europese lidstaten kunnen ter ondersteuning van de heropleving van hun economie beroep doen op gelden van het Europees Herstelfonds.

Het Vlaamse herstelplan kadert in het federaal plan.

Vlaanderen pre financiert. Een Vlaams dossier dat steun heeft van EU, wordt eerst door Vlaanderen volledig vereffend en komt dus ten laste van de Vlaamse uitgavenbegroting. De EU- steun komt dan later in de Vlaamse middelenbegroting.

Daarom deze vragen:

Vermits het Vlaams plan kadert in het federale plan verneem ik graag hoe de procedure momenteel loopt met en via de federale overheid?

De eigen Vlaamse middelen vertrekken uit de Provisie (bij Financiën & Begroting) naar de uitgavenartikelen, hoe is de Vlaamse procedure?

Dient ieder minister dossiers in of centraliseert dit bij u als de minister van Begroting?

Hypothekeert een federaal in gebreke blijven, om wat voor reden dan ook, een Vlaamse uitbetaling van Europese middelen?

Of is federaal gewoon een brievenbus die het Vlaamse dossier aan de EU doorgeeft?

Hoeveel EU steun werd reeds aan Vlaanderen uitbetaald en hoeveel dossiers (in volume en in euro) werden al ingediend?

Hoeveel werd reeds vastgelegd van het Vlaamse herstelplan in 2022, en in totaal?

Hoeveel werd dit jaar vereffend, want er is dit jaar toch een aanzienlijk bedrag van 1,6 miljard VEK voorzien? En hoeveel werd reeds in totaal vereffend?”

Ik heb immers het vermoeden dat deze ontvangsten zeer moeilijk lopen, wat impliceert dat de Vlaamse begroting in belangrijke mate moet voorfinancieren, wat van belang is voor de begroting 2023 en de bespreking hiervan.

Antwoord

Het antwoord op de schriftelijke vraag in kwestie zal via de lopende procedure voor die schriftelijke vraag worden bezorgd.

6. VRT

Vraag

De inkomsten van de VRT blijven vrij gelijk met 199.039.000 euro, maar in de toelichting wordt gemeld dat de ontvangsten uit de verkoop van gronden in het kader van de nieuwbouw dalen met 1,8 miljoen euro. Er is hier dus een daling en die is continu sinds 2020.

Kan de minister meer informatie geven over het financieel plaatje van de VRT-nieuwbouw nu er minder en minder ontvangsten geraamd worden uit de verkoop van gronden in het kader hiervan?

Antwoord

In principe komt het aan de minister bevoegd voor de media toe om tekst en uitleg te verschaffen aangaande de VRT-nieuwbouw.

Als minister bevoegd voor de financiën en de begroting draag ik transparantie echter hoog in het vaandel – altijd al gedaan trouwens – en toon ik hieronder in tabelvorm een samenvatting van het financieel plaatje over de periode 2022-2027, met andere woorden zoals weerhouden voor en verwerkt in de BO 2023 en de Meerjarenraming.

(in duizend euro)	BA 2022	BO 2023	2024	2025	2026	2027
Investeringsuitgaven nieuwbouw en mediafaciliteiten	27.625	52.234	110.658	114.189	55.038	1.379
Besparingen op investeringen - business as usual	-9.400	-9.900	-10.494	-11.996	-12.406	-8.324
Totale uitgaven	18.225	42.334	100.164	102.193	42.632	-11.885
Totale ontvangsten	12.922	11.132	7.166	3.690	0	0
Saldo	-5.304	-31.202	-92.998	-98.503	-42.632	11.885

Uit dit overzicht blijkt dat de investeringsuitgaven zelf nog tot 2025 in stijgende lijn gaan (tot 114,2 miljoen euro), maar nadien over hun hoogtepunt heen zijn. In 2027 zou het nog om zo'n 1,4 miljoen euro gaan. Intussen gaan ook de besparingen op investeringen 'business as usual' (begrijpe: investeringen die zouden moeten plaatsvinden indien er geen nieuwbouwproject zou gerealiseerd worden; dus het vermijden van vervangingsinvesteringen dankzij het nieuwbouwproject) naar een hoogtepunt: 12,0 miljoen euro in 2025 en 12,4 miljoen euro in 2026; nadien dalend. Aan ontvangstenzijde wordt er in 2023 nog 11,1 miljoen euro verwacht. Dat is dus 1,8 miljoen euro minder dan bij de BA 2022. Het hoogtepunt van de verkoop van gronden lag in 2021 (16,0 miljoen euro). Tot 2025 worden er wel nog gronden gerealiseerd, maar de globale opbrengst is dus wel dalend.

7. Uitgavenbegroting

Vraag

Het grote verschil tussen de (lagere) Beleidskredieten en de (hogere) Vereffeningskredieten bij de BA2022 en BO2023 is opvallend.

Er is zelfs een verschil van 1.679.000.000 euro. (blz. 39 Algemene Toelichting)

(Bij de BA2022 was het verschil ook al 2.111.000.000 euro.)miljard.

Ik vind in de Algemene Toelichting onvoldoende uitleg voor dit verschil.

Hoe komt dit?

Antwoord

Het verschil kan grotendeels toegeschreven worden aan de relanceprovisie waar het VAK ten belope van 4,3 miljard euro in 2021 werd ingeschreven en tot eind 2022 het niet benutte gedeelte jaarlijks overdraagbaar is.

In 2022 en 2023 werd enkel VEK ingeschreven ten belope van 1,6 miljard resp. 1,14 miljard euro.

NVA-fractie: geen vragen ontvangen

CD&V-fractie: geen vragen ontvangen